

MĂNĂSTIRILE BASARABENE SUB COMUNISM. MĂRTURISIRI

Vitalie MUNTEANU, doctorand

BESSARABIAN MONASTERIES UNDER COMMUNIST REGIME. CONFESSIONS.

An older thought would refer to the fact that Bessarabian monasteries deserve, separately, fundamental studies. However, today all researches focus on policy. The destruction under the Communism regime of the orthodox belief by means of churches` and monasteries` devastation, by the extermination in prison of the best models of God`s service has affected the religious feeling and people`s belief. If we intend to solve the issue of morality, then we should listen to the people who have followed it and talked about it. Egumena Agnesia, the superior within Cuselauca monastery, Monahia Teoctista from Varzaresti monastery, father Mina Dobzeu, monk at the "Holy Apostles Peter and Paul" monastery from Husi bring into their verbal histories outstanding testimonies regarding the persecution of faith during the totalitarian regime.

Amintindu-ne selectiv, nu denaturăm trecutul? Și, de fapt, ce înseamnă a denatura când vine vorba de scurgerea timpului? Dacă memoria nu ar fi selectivă, am fi zdrobiți, covârșiți de povara colosală a trecutului. Ne aducem aminte nu de toate lucrurile, ci doar de unele dintre ele. Frânturi. Picături în oceanul trăirilor de-o viață. Privim înapoi. De ce? La ce ne folosește? În special, pentru a ne ajuta să ne păstrăm integritatea. Trecutul e rădăcina pe care se sprijină identitatea noastră prezentă. Fără el, suntem ființe grav amputate. Nu știm cine suntem și de unde venim. Memoria ne dă sentimentul de completitudine al eului nostru. Existența noastră în timp o trăim prin amintire. Unitatea și coerența vieții noastre sufletești e asigurată de această tainică și complicată mașinărie psihică pe care o numim memorie.

Raporturile noastre cu amintirea nu sunt deloc simple. Ne confruntăm adeseori cu violența ei, cu pornirea ei de a ne acapara, de a ne domina, subjugă.

Luptăm adeseori cu memoria, o înfruntăm cu îndârjire, cu disperare. Sau dimpotrivă, o chemăm să ne salveze, ne agățăm de ea, îi implorăm ajutorul. Apoi o alungăm, o reprimăm, o urâm. Fără ea nu suntem nimic. Cu ea prea prezentă, ne simțim striviți. Dominația memoriei e greu de suportat. Dar și când se atrofiază, e imposibil de mers mai departe.

Poate că lucrul cel mai important pentru buna conviețuire cu memoria este să învățăm a ne împrieteni cu propriile amintiri. Oricât ar fi ele de grele, de dureroase, de vinovate, de neliniștitoare, să ne împăcăm cu ele, să le suportăm, să ni le asumăm. Să le adoptăm. Sunt parte din noi. Nu le putem goni, nici anula.

Poate că ceea ce ar fi de înțeles ar fi aceasta: amintirile sunt și binefacere, și blestem. Și leac și otravă. Cu alte cuvinte, în amintiri se află și Infernul, și Paradisul fiecăruia.

Un gând care stăruie demult ar fi că mănăstirile basarabene, în mod separat, merită studii fundamentale. Or, astăzi toate cercetările se axează pe domeniul politicului. Distrugerea sub comunism a credinței ortodoxe prin devastarea și pângărirea bisericilor și mănăstirilor, prin exterminarea în gulaguri și pușcării a celor mai bune modele de slujire Domnului, a afectat sentimentul religios și credința oamenilor. Practic a fost anihilată starea de dezvoltare, de creștere duhovnicească firească. Această situație, dar și alte realități dramatice prin care a trecut Basarabia la sfârșitul secolului XX și începutul secolului XXI, au influențat grav, pe latura întunecată, atitudinea cetățenilor față de cele sfinte, cele veșnice, îndepărtându-ne unul de celălalt. Dacă o mulțime de oameni au valori comune, ei pot clădi pe acestea o ordine sigură.

Dacă vrem să rezolvăm problema moralei, trebuie să ascultăm oamenii care au respectat-o și au vorbit despre ea. Avem nevoie de martori. Mi se pare extrem de interesant să se compare textele – cel al istoricului, cel al preotului, cel din dicționarul statistic și cel al martorului ocular. Dar trebuie întotdeauna să păstrăm un minimum de reflexitate, o stare de analiză, de autoanaliză. "Un minimum de smerenie, fiindcă imediat ce deschidem ochii asupra noastră, ne-am văzut și prăpăstiile".

În textul ce urmează există o divizare a unei realități din care poate fi reconstruită istoria și drama locașelor de cult în perioada regimului totalitar.

**“Trebuie să căutăm Rădăcina
Vrednică...”**

**Egumena AGNESIA,
stareța Mănăstirii Cușelăuca***

Egumena Agnesia: -...Fiecare om e o carte de istorie, dacă vrei mata să știi. Complicată carte, încurcată. Prin multe, tare multe greutăți am trecut.../plânge/ Maicile estea o văzut sărmănele multe dureri, dar ele o avut răbdare, răbdare... Aici, la Cușelăuca, 60 de maici am petrecut pe ultimul drum în 20 de ani, patru sau cinci pe an, erau toate bătrâne. (la 20 februarie 2010 s-a trecut la cele veșnice și Egumena Agnesia - n.a.)

Mănăstirea Cușelăuca au închis-o, că ei o închis-o cu forța, în anul 1960. Da eu am venit la Cușelăuca în anul 1948, iaca au trecut 61 de ani. De aici nu m-am dus nicăieri niciodată, doar când ne-au alungat...da tot aici am rămas, nu am ieșit din sat. Asta o fost voia Domnului.

Când au închis mănăstirea, la Cușelăuca se aflau 200 de maici. Fiecare avea căsuța ei, de exemplu era o maică mai bătrână pe care o ajutau altele trei mai tinere. Făceau ascultare la stăreție, apoi erau trimise la maicile bătrâne să le ajute. Aici, la douăsprezece noaptea se făcea Utrenie, apoi dimineața se citeau Ceasurile. Lucrau, erau harnice. Viața în mănăstire o fost tare grea, dar cine a vrut să slujească Domnului, a rămas aici, da cine nu o vrut o plecat înapoi în lume. Cine a căutat mântuirea, o rămas și la vreme de prigoană, da cine o căutat cele deșarte, a plecat.

*Mănăstirea Cușelăuca (r.Șoldănești) este întemeiată în 1786 de evlavioasa răzășiță din satul Cotiujeni – Maria Tocanos, călugăriță cu numele Mitrodora. Are două biserici – cu hramul "Adormirea Maicii Domnului" și "Sf. Împărați Constantin și Elena". În 1960 mănăstirea a fost închisă. Lucrările de restabilire au început abia în 1989.

V.M.: -Maică, da câți ani ați lucrat în colhozul sovietic?

Egumena Agnesia: -29 de ani. Cât a fost închisă mănăstirea. Din anul 1960 până în anul 1989. Venea controlul să vadă, dacă maica nu putea lucra în kolhoz, ziceau “aicea nu are la ce sta, fără treabă nu primim”, iar pe maicile tinere le trimiteau la lucru la kolhoz. Ei aveau nevoie de mâinile noastre ca să muncim pământul și de plătit mai că nimic. Ei, dar la început au vrut să ne ducă la azil, cum ziceau atunci “dom dlea prestarelih”.

V.M.: -A existat atunci un ordin, am mai auzit că și maicile de la mănăstirea Japca tot trebuiau “duse cu forța la azil”, pe cele bătrâne și pe cele care nu aveau rude în lume. Și pe la Cușelăuca “a circulat” un ordin de felul ăsta?

Egumena Agnesia: -Am avut noi probleme mari, dar am luat eu încă vreo trei măicuțe și ne-am dus la “raisobes” și am făcut o cerere prin care declarăm că noi nu avem pe nimeni care să ne întrețină, noi ne putem întreține singure. Și a venit la noi, la mănăstire, unul dintre activiștii de la raion. El îmi zice mie: ”Ia pune tu iscălitura aicea, vreau să vă dau lemne și cărbuni”. A fost o încercare. Da eu, dacă n-aș fi lucrat secretară la mănăstire, nu știam, eu tocmai frământam niște aluat pentru pâine, și el iar zice “trebuie să iscăliți”. Mă dau mai aproape și privesc cu băgare de seamă și văd altceva, descopăr acolo o cerere ca să fiu dusă la azil. Ei, le-am oprit pe toate și nu am semnat. M-am dus a doua zi la “raisobes” și le întreb: ”Unde-s listele pentru lemne și cărbune? Chiar ne credeți de nimic”. Ei, acelea erau supărate când le-am spus verde-n ochi că au vrut să ne amăgească, da noi le-am descoperit.

V.M.: -Și ce a urmat? Cum ați scăpat de azil?

Egumena Agnesia: Da ce-a urmat? Peste câteva zile a venit una cu liste, cerere personală pentru fiecare măicuță, să o semneze confirmând că vrea să fie dusă la azil. Când ne-o luat la ocărăț, striga de răsuna curtea mănăstirii: “înapoiatelor!”. Și noi iar ne-am opus. Dar ce puteam face? În ziua când au închis mănăstirea, au pus în jur armată, au înconjurat mănăstirea cu armată, au scos toate icoanele din biserică și le-au dus în hambarul cel vechi...Noi priveam speriate de Doamne ferește. Ce credeți că au făcut? Au prins a tăia icoanele cu toporul și le aruncau pe foc... Doamne, apăra și păzește!

V.M.: -Icoanele? Cu topoarele?

Egumena Agnesia: -Da, icoanele. Și una dintre călugărițe s-a apropiat și a întrebat: “De ce faceți

asta? Nu se poate, e mare păcat.” Iar cel care le despica a răspuns: “Da ce să facem, maică, dacă ne-au forțat, ne-au dat ordin.”

Bietul de el, mai târziu a înnebunit. Și-a pierdut mințile. Apoi a venit alt “zavhoz”/șef de depozit/. Și acela a luat o ușă de la Sfântul Altar, știi că sunt două uși cu icoane care îl reprezintă pe Arhanghelul Mihail și Gavriil. Apu, iaca “zavhozul” ista nou a luat o ușă cu icoană Arhanghelului și a dus-o acasă și a pus-o ușă la veceu. Vă dați seama ce oameni au pus ei să devasteze bisericile?! Imediat i s-a îmbolnăvit copilul și a decedat. Apoi a decedat nevastă-sa și nu mult a decedat și el. Iaca ce am văzut eu cu ochii mei. Nu ce declară alți martori, da tot ce v-am spus acum am văzut cu ochii mei, a fost în prezența mea.

V.M.: -În anul 1960 dvs, maică Agnesia, ați fost martoră la asemenea acțiuni dramatice?

Egumena Agnesia: -Da, în anul 1960. Și mai strașnice au fost. Regimul cela, șefii atești au deschis, pe teritoriul mănăstirii Cușelăuca, un spital pentru tuberculoși, cei care sufereau cu boli de plămâni, tuberculoză. Aici, era un corpus de chilii foarte bun, a fost construit de stareța ceea din România, care a administrat mănăstirea până în anul 1940, iată acel corpus a fost “transformat” în spital.

Apu când s-a deschis mănăstirea după anul 1989, am reconstruit corpusul cela, beciul, eu cu maicile am angajat oameni și le-am reconstruit. Și beciul. Am făcut tot felul de lucru, că nu stăteam la birou sau numai cu uleiul în mână. Am făcut tot felul de munci, și la câmp, și la construcție. Că trebuia să ridicăm din nou mănăstirea. Tot lucrul făceam. În doi ani de zile am construit corpusul, am făcut garajul, încă era cealaltă stareță.

V.M.: -Și atunci când mănăstirea o lichidase, când v-au impus o altă viață, unde și cum vă rugați?

Egumena Agnesia: -Ei, când au venit și au închis mănăstirea, preoții care “ajutau” ne-au spus: “Apoi ziua o să lucrați la kolhoz, iar seara o să vă rugați”. Da președintele, cel de la sovietul sătesc, ne-o avertizat clar: “Nici urmă de haină călugărească să nu văd pe aici”.

R: -V-au interzis să purtați hainele mănăstirești?

Egumena Agnesia: Da, ne-o zis așa, că-i vai de capul nostru dacă ne prind îmbrăcate în hainele mănăstirești. Să vă spun eu încă ceva. O maică, care era de la mine din sat, s-a dus acasă, să-și vadă rudele și s-a îmbrăcat în sutană. Ce credeți că au făcut? Au prins-o și au închis-o pe 15 zile.

V.M.: -Maică, vă simt tristețea, un fel de grijă pentru lumea care se schimbă și ... greșete poate alegându-și scopul vieții. Alegem cele deșarte. Dar ce amintire vă luminează cei 62 de ani cât nu v-ați despărțit de mănăstirea dvoastră de metanii, Cușelăuca?

Egumena Agnesia: -Iaca vedeți măru ista doldora de fructe de sub geam, l-am sădit când lucram la kolhoz, e mărul de la kolhoz, da uite cât de frumos o crescut și ce roade dulci are... Atunci era închisă mănăstirea... da eu am sădit mărul sub geamul stăreției. Țin minte că mi-a dat voie brigadirul și am luat un copăcel cât o crenguță, da ia te uită ce măr cu rădăcină bună... Rădăcina vrednică, trebuie să căutăm rădăcina vrednică...

V.M.: -Maică, vă mulțumesc pentru interviu. Vă doresc sănătate și să vă mântuiți!

*Interviu realizat în luna octombrie 2009
la mănăstirea Cușelăuca, r. Șoldănești*

*„... Și ne-o pus să plătim
că nu aveam copii...”*

**Monahia TEOCTISTA*, fosta stareță
a Mănăstirii Vărzărești****

-Maică Teoctista, vă mai amintiți în ce an ați venit la mănăstire?

Monahia Teoctista: -Eu am venit întâi și întâi la mănăstirea Cușelăuca, că m-am născut în satul Cușelăuca. Aveam 15 ani, poate avem 16 ani, precis nu știu. Da în 1940, statul a alungat surorile care erau, să se ducă fiecare la satul lor. Apoi în 1941 au venit iar românii și eu atunci când au venit românii iar m-am dus la mănăstire la Cușelăuca. Când colo

*De la stânga la dreapta: monahia Andrea, monahia Teoctista, egumena Benedicta

**Cea mai veche mănăstire din Basarabia, despre existența ei se amintește pentru prima dată în hrisovul domnesc al lui Alexandru cel Bun, de la 1420. Are hramul Sf. Dumitru. În perioada 1959-1989 mănăstirea a fost închisă.

iaca vin iar rușii. Iar ne alungă, iar ne alungă. Ne-o alungat pe noi și ne-o pus să dăm carne, și ne-o pus să plătim că nu aveam copii. Cred că știi cum a fost. Eu am avut aici o mătușă și fusese o maică de la Vărzărești acolo la noi la Cușelăuca. Și am întreat-o pe maică unde-i mănăstirea ceea și cum e acolo. Și ea mi-a spus cum să ajung, cum să o caut și am venit de atunci aicea și iaca-s bună venită la Vărzărești.

V.M.: -Și în ce an ați venit la Vărzărești, la mănăstire?

Monahia Teoctista: -D-apoi în ce an? În 1950 am venit. Nu m-am mai dus nicăiurea /plânge/. Aici am șezut. Când au venit s-o închidă, în 1953, la Răciula a fost război, da la noi nu. Oamenii din sat ședeau pe prispă la magazine, nu a venit nimeni.

V.M.: -Nu au sărit să vă apere oamenii din Vărzărești?

Monahia Teoctista: -Nu a venit nimeni, noi răcneam, plângeam. Maicile bătrâne săreau cu bețele lor, se băgau sub roțile mașinii/plânge/, băteau cu bețele în roțile mașinii, da șoferii ceea se temeau să nu ne vâram sub mașină și să ne turtească pe vreo una. Și se uitau din cabină dintr-o parte și din alta. Da noi nu lăsam mașinile să se apropie de mănăstire, nu lăsam. Apoi s-a stricat, s-a destrăbălat tot. Da pe noi, ne-au dat în kolhoz. Ne-au dat în kolhoz.

V.M.: -Cum v-au dat în kolhoz, povestiți cum s-a întâmplat „datul în kolhoz“.

Monahia Teoctista: -Când ne-au dat pe noi în kolhoz, ne-au luat stăreția și au făcut școală, au adus școala. Da în biserica cea de iarnă au adus clubul. Da nouă ne-o făcut gard, că nu aveam fântână în partea asta, toate fântânile erau în partea ceea și ne-o făcut gard să nu ne ducem, să nu trecem la apă. Așa le părea lor bine că au închis mănăstirea. Au făcut gard să nu ne vadă copiii să nu se umple de credință. Da noi am dezbatut o scândură, iaca în partea ceea și ne duceam la apă, tuchiluș ne duceam după apă. Da ei nu ne lăsau. Era un director așa rău de tot. Ne ocăra. În kolhoz ne-am dus și femeile aveau ciudă pe noi.

V.M.: -De ce aveau ciudă?

Monahia Teoctista: -Avea ciudă că noi ne duceam mai dimineață și lucram, da dacă ne duceam căutam să lucrăm, ce să prăpădim vremea degeaba? “Ia uită-te, bată-le Dumnezeu să le bată, parcă au copchii, n-au cu ce-i îmbrăca, n-au cu ce-i hrăni, ce se zbuciumă ele? Deodată le pare lor bine, da când o văzut că noi ne stăruim și lucrăm, au început a ține la noi. Și era un director și directorul cela le zicea la

oameni să deie pace la maici, “să nu le ocărăți, să le puneți dreptul lor”.

V.M.: -Ce însemna “să le puneți dreptul lor”?

Monahia Teoctista: -Să ne pună trudozilele. Ne mai trimetea prin altă brigadă la ajutor și un “zvenivoi” de acela îi zice la aista care era mai mare pe noi: “Ai văzut, măi, cum lucrează maicile estea? Da-s harnice, da lucrează!.. Săracele...” Da a nostru “zvenivoi” îi răspunde: ”Le-ai văzut cum lucrează? Nu le pun nica, numai 20 de kapici pe zi”. Da acela întreată: “Da de ce?”. “Las-le că le ajunge, cât o șazut la umbră, cu picioarele bălăi!” Și așa o fost. Când am ajuns să primim banii chiar taman așa o fost, câte 20 de kapici pe fiecare zi ne-a pus. Da care a mai zis câte ceva, da care a plâns.

V.M.: -Biserica din sat a fost deschisă și ați putut să mergeți să vă rugați acolo?

Monahia Teoctista: -Era un „brigadiri” și așa era de rău „brigadiriul” cela de Doamne ferește. Să ne ducem la lucru, striga la noi. Să ne ducem la lucru, striga rusește la noi, că era rus. Și de-o sărbătoare, erau taman Rusaliile, noi nu ne-am dus la lucru în câmp că erau Rusaliile. Da femeile din sat s-au dus. Da el îmbla călare să vadă cine-i la lucru și cine serbează. Cum dă de noi că nu suntem la lucru, întreată de femei: “Unde-s maicile?” “Maicile serbează, ele nu lucrează sărbătorile ca noi.” “Serbează? Las-că le fac eu lor, o să vină și o să le ocărăsc!”. Vine a doua zi și ne întreată de ce nu am fost la lucru. Noi îi spunem că a fost sărbătoare, Rusaliile, și nu se lucrează. Da el: “La lucru, la lucru trebu”. Da femeile îi zic: “Dă pace la maici, moș Ivane, că ele săracele vai de capul lor, n-au nici ce mânca”. Chiar nu aveam, s-a închis mănăstirea și am rămas sărace de tot, nimic nu aveam. Da el îmbla călare. Ne-o ocărăț, ne-a ocărăț și ce o mai fi făcut că iaca se ducea la "pravlenie". Mergea călare pe lângă o râpă adâncă, tare adâncă. Nu-i departe de aici. Mergea călare și calul cela ori o fost năzdrăvan, ori l-o pus Dumnezeu la cale, s-o întors așaia, s-o prins a scutura și când l-o zvârlit, tocmai în fundul râpii o ajuns!

V.M.: - I-a amintit de Rusalii.

Monahia Teoctista: -Da, și el zicea: “Aestea-s Rusaliile, Rusaliile”. Apoi le-a spus la femei: “Când a fi “Ruska” ceea a voastră să-mi spuneți să serbez și eu cu “Ruska”. Și amu lumea râde de dânsul...”

*Interviu realizat pe 18 septembrie 2009
la mănăstirea Vărzărești, raionul Nisporeni.*

„Comuniștii m-au izgonit de două ori din mănăstire în Basarabia, și în România a fost la fel...”

Părintele Arhimandrit Mina DOBZEU*

V.M.: -Până în ce an ați fost frate la mănăstirea Hâncu?

Arhimandrit Mina: – Până în anul 1944, când ne-am refugiat că au venit hoardele sovietice, care ne-au izgonit de acolo.

V.M.: -Ce vă amintiți din ziua când ați părăsit mănăstirea Hâncu?

Arhimandrit Mina: Eu care am fost refugiat cu părintele stareț și încă cu vreo zece persoane de la mănăstirea Hâncu, ne-am întâlnit cu alți călugări, fugari asemeni nouă, la Ialomița. Se refugiaseră și

de la Curchi, și de la Condița, și de la Căpriană, și de la Suruceni, și de la Noul Neamț, așa. Ne-am întâlnit cu ei, se refugiaseră și au ajuns, unde credeți, la mănăstirea Căldărușani, Cernica. Iar noi ne-am oprit în Ialomița, la mănăstirea... dar iată acum memoria mă încearcă, mă dă de sminteală, nu-i pot zice pe nume...Nu e de călugări... Acolo am plecat, la Bunavestire, de la Hâncu am plecat la Bunavestire. Cu o căruță cu cai și un car cu patru boi.

V.M.: -Ce ați luat cu Dumneavoastră din mănăstire?

Arhimandrit Mina: -Ce am luat noi? Alimente, am luat și veșminte, și sfinte vase și obiecte bisericești... Da prin 1959 s-o dat decretul 410 și în România, decretul despre desființarea mănăstirilor. Kremlinul lucra împreună cu România. Și în episcopia Hușului și a Romanului au desființat toate mănăstirile. Eu am fost scos din mănăstire, mai întâi am fost exmatriculat de la studii, că eram în anul doi la teologie. Apoi m-o scos din mănăstire și dus la Jilava și condamnat cu șapte ani. Și, am făcut detenție.

V.M.: -Să înțeleg că și în România ați trecut printr-o realitate comunistă, comunismul a avut peste tot aceeași față...

Arhimandrit Mina: -Iară eu am fost acela care de două ori m-au izgonit din mănăstirea Hâncu și de două ori m-au izgonit din mănăstirea Brădicești, unde am și fost călugărit acolo. Când a murit Grigore Leu, care era episcop la Huși, l-o omorât, l-o otrăvit comuniștii, eram și eu implicat că eu am protestat în scris că au scos învățământul religios din școală și Icoana Domnului Iisus și au pus portretul lui Stalin. Și eu am spus că Stalin e antihristul, am spus că-i antihristul și pentru asta m-au condamnat și am făcut vreo nouă luni de pușcărie în Galați și la Huși. Apoi am fost cu domiciliul obligatoriu vreo cinci ani. Mergeam de la Brădicești la Huși de două ori în lună, mă purtau pe drumuri și pe frig, și pe timp de iarnă, erau vreo treizeci de kilometri și eu trebuia să merg pe jos.

În total am făcut vreo șapte ani de detenție și vreo cinci de domiciliu obligatoriu pentru că am denunțat pe antihristul, pentru că am spus că Stalin este antihristul... Toți teologii știau doar atât, că antihristul va veni la sfârșitul veacului, dar eu le spuneam "acum o venit" și le demonstrez pe temeiul Sfintei Scripturi. Acolo spune așa: "antihristul va domni o vreme, două vremi și o jumătate de vreme. O vreme e zece ani, două vremi sunt douăzeci de ani și jumătate sunt cinci ani. În total fac treizeci și

*Născut pe 5 noiembrie 1921 în comuna Grozești, județul Lăpușna, Basarabia, călugăr la mănăstirea "Sfinții Apostoli Petru și Pavel" din Huși. În perioada 1948-1949 este arestat timp de 11 luni pentru proteste împotriva scoaterii învățământului religios din școală. În 1959 a fost scos din monahism și condamnat la închisoare pentru atitudinea sa contra Decretului 410/1959, privind desființarea mănăstirilor și reducerea personalului monahal. A fost închis la Galați, Jilava, Gherla și în colonia de muncă din Delta Dunării. El a fost cel care l-a botezat pe Nicolae Steinhardt în timpul detenției din perioada comunistă. A ieșit din închisoare în 1964. Din 1969 a fost chemat să slujească biserica la mănăstirea "Sfinții Apostoli Petru și Pavel" din Huși – Catedrala episcopală. Între 1978-1988 a fost stareț al mănăstirii "Sfinții Apostoli Petru și Pavel" din Huși. În 1988 este din nou arestat, timp de 8 luni, pentru "răzvrătire" și "uneltire împotriva siguranței statului", în fapt pentru protestele sale materializate în 7 scrisori adresate direct lui Nicolae Ceaușescu, cu privire la morala poporului român și la ateismul în comunism.

cinci de ani. Din 1917 trebuia să treacă până o luat el puterea politică și armată, o trăit 35 de ani, iar în 1953 o pierit. Iar puterea de stat cele zece republici, cele zece coarne ale fiarei vor domni un ceas. Un ceas are șasezeci de minute, au domnit șasezeci de ani, din 1928 până în 1988-1989. Când s-au împlinit 60 de ani o ars, au fost nimiciti prin foc. E scris că îngerul care are stăpânire asupra focului va folosi focul asupra lui antihristul și au fost scoși din Duma lor de Stat cu foc. Vă amintiți de ce s-o petrecut atunci? Și rușii aveau bomba atomică, dar ei nu o stăpâneu cum o stăpânea America. Îngerul care stăpânea puterea focului a fost America și care a dat foc la Hiroshima și Nagasachi. Și acum i-o amenințat și pe ruși și i-o scos din Duma de Stat cu foc. Deci, iată eu vă spun lucrurile astea pentru care eu am suferit ani de pușcărie. Pentru că am denunțat pe antihristul. Și am mai scris o carte care rămâne secretă, am dat-o Patriarhului și Mitropolitului Țării să o dea publicului numai după moartea mea. Numai după moartea mea, e o carte secretă. Și atunci această carte va vorbi multe, multe...că nu au scris-o protestanții, nu au scris-o catolicii, dar a scris un orthodox. Și a scris-o un român. Și după moartea mea o să o dea oamenilor.

V.M.: -Dar câți preoți basarabeni au murit acolo, în Siberii de gheață?!

Arhimandrit Mina: -Sciam eu anumite scrisori și cel care era colaboratorul/ajutorul meu, un fel de redactor, zicea: “nu trebuie, Părinte, nu putem da aceste fapte”, iar eu îi spuneam că nu trebuie eliminat nimic, trebuie să scriem Adevărul, trebuie spus adevărul. Cartea mea “Pentru o biserică dinamică” am dat-o la toți preoții din Țară și din Basarabia. La vreo 4000 de cărți, numai în anul acesta. Aveți în această carte și Rugăciunea Inimii, la pagina 150. La călugări și la preoți din Țară și din Basarabia, le-am trimis la toți Rugăciunea Inimii.

V.M. -Și, după anul 1953, după moartea lui Stalin ați avut posibilitatea să veniți în Basarabia, acasă? V-ați întors să vă întâlniți cu mama, cu frații, cu surorile?

Arhimandrit Mina: -Da nu am venit că nu mergea nici corespondența aicea, cu vizitele cu atât mai mult. Abia după cincisprezece ani am scris și o venit mama la mine.../părintele are ochii înlăcrimați, spune cu tristețe “o venit mama la mine!”/ Și sora o venit la mine la Brădicești, după cincisprezece ani de despărțire. Dar nu am comunicat cu ei, ei nu știau nimic despre mine, nu știau dacă mai sunt în viață.

V.M.: -Cincisprezece ani familia Sfinției

Voastre nu a avut nicio veste despre destinul pe care l-ați înfruntat?

Arhimandrit Mina: -Nu au știut, aici spuneau că eu nu mai sunt în viață. Se auzise că am fost arestat, dar că sunt în viață nu mai credeau. A fost o mare bucurie pentru ai mei să aflu că eu sunt viu... În trei rânduri am fost închis, așa, și eu am dus o luptă, trei momente grele au fost, am călcat balaurul în picioare. Prima dată l-am călcat, dar capul nu i l-am zdrobit, nici a doua oară nu l-am zdrobit, da a treia oară i-am zdrobit și capul. Și a murit și Nicolae Ceaușescu.

V.M.: -Părinte, care-s cele trei îndemnuri care le dați creștinilor?

Arhimandrit Mina: -Eram în spital la Iași. Și doctorii, după ce am ieșit din spital ziceau că-i mare minune că am scăpat, că rar cine se vindecă de o asemenea boală. Și s-o auzit în toată Țara că eu sunt bolnav, și din toată Țara veneau cunoscuți și necunoscuți, zicând “să ne mai spuie ceva Duhovnicul”. Și ce le spuneam? “Să vă conduceți după rațiunea sănătoasă luminată de învățătura de credință. De aceea mergeți la Biserică, ascultați citirea Sfintei Evanghelii, ascultați predica, citiți cartea de învățătură de credință. Așa, rugați-vă lui Dumnezeu ca rațiunea dvoastră să fie luminată de învățătura de credință. Așa, iar în fapte faceți ce e normal: și normele ni le dă Domnul: să nu furi, să nu ucizi, să nu râvnești avutul altuia, cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, cinstește ziua Domnului, să nu iai numele Domnului în deșert, așa. Să-l ajuți pe cel sărac, să-l îngrijești pe cel bolnav. Fă acestea și ești pe calea mântuirii. Iar altora le mai spuneam trei vorbe, trei vorbe: **uită răul, rabdă mult și iartă totul!**

Interviu realizat pe 16 octombrie 2009, în comuna Grozești, r. Nisporeni

Bibliografie:

1. *Mănăstiri basarabene*, Chișinău, 1995, grup de autori
2. Visarion Puiu. *Mănăstirile din Basarabia*, București 1936
3. Dimitrie P. Micșunescu. *Vizitând mănăstiri basarabene și bucovinene*, București, 1937.
4. Luminitza Niculescu. *Palmele îngerilor*, ed. Anastasia, 1995.